

## Sok módon segítik a háztáji és a kisegítő gazdaságokat

A mezőgazdasági nagyüzemek, élelmiszeripari vállalatok és AFESZ-ek ebben az időszakban határozzák meg az idei gazdálkodás tennivalóit, egyebek között: a kistermelők értékesítését támogatják. Ezzel kapcsolatban a MEM-ben elmondották: hogy miután a kistermelés értéke tavaly meghaladta a 60 milliárd forintot, a háztáji gazdaságok további hathatós támogatására, felkarolására van szükség.

1980-ban egyes zöldsgáfajokból növelik az igényekhez igazodó jó minőségű nagyüzemi palánták előállítását, és választékában is gazdag vetőmagot tartálékolnak számukra. A szaporítóanyag (facseméte, szőlőoltvány) szükségletét gondosan felmérték, és arra hívatott nagyüzemek növelik az értékesítő helyek számát és körültekintőbb térítéssel úgy javítják a forgalmazást, hogy minél hamarabb elegendő mennyiségű cseresznye és más, egxelvélre hiányosnak számító csemege kerüljön a boltlátozóba.

A mezőgazdasági nagyüzemekre és a hásiiparra vár az idén 30–35 ezer vemhes koca felnevelése és kedvez-

ményes kihelyezése a kistermelőkhoz. A jó anyagi érdekeltségre utal, hogy a kistermelők a vágósertések többségét több éves szerződéssel kötik le a nagyüzemmel, AFESZ-ekkel és a hásiiparral, javítja kiszolgálásukat, hogy az ország szintje valamennyi közgazgatási egységében összesen 5300 takarmányelárusító hely tart nyitva. A sikerekhez — különösen a sertés- és a baromfiágazatban — nagymértékben járul hozzá a termelést integráló gazdaságok bővülő szaktanácsadó munkája.

A gazdaságok által szervezett háztáji és kisegítő gazdaságok száma megközelíti a félmilliót. A mezőgazdasági szövetkezetek felénél alapvető szervezeti forma az önálló háztáji üzemeág. Az Állami gazdaságok döntő többsége is sokoldalúan vesz részt a kistermelés támogatásában. A nagyüzemekben közel 2900 szakember feladata a kistermelés szervezése, és hasonló megbízatást kapott az AFESZ-ek mintegy 500 mérnöke és technikusja. A több mint 200 000 résztvevővel működő 2700 szakcsoport

már szervezettermel zöldséget, virágot és hizlal sertést.

Az önálló üzemeág és a szakcsoporti munka keretében lehetőség nyílik a kistermelők, valamint a felvásárló-feldolgozó vállalatok közötti munkakapcsolatok elevevitelére. Az úgynevezett bedolgozó rendszer azért figyelemre méltó, mert a szövetkezet adja a tagnak a tenyész- vagy hizóállatot, a felneveléshez szükséges technológiát, a takarmányt, a gyógyszerket és a termeléshez szükséges egyéb anyagokat, továbbá átveszi a hizó- vagy a tenyészállatot. A bedolgozó meghatározott díj ellenében az előírásoknak megfelelően takarmányozza, gondozza az átadott állatokat, a háztáji eszközök használatáért díjat kap és részesezik a tervezett költségmegtakarításból. Ez a módszer lehetővé teszi azok részéről is az állattenyésztés megindítását, akik nem rendelkeznek elég pénzzel a tenyész- és hizóalapanyag, valamint a takarmány megvásárlásához. A termelőszövetkezet és a bedolgozó tag kölcsönösen érdekelt az eredmények növelésében.

## A kereső nő

Tíz esztendeje, 1970. február 18–19-i ülésén fogadta el a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága a nőpolitikai határozatként emlegetett dokumentumot. Az állásfoglalás első ízben fogalmazta meg átfogóan a nőpolitika elveit, s úgy, hogy ugyanakkor szorosán egybekapcsolta a társadalom- és gazdaságpolitika egészével. A vezető párttestület a történelmi tényeknek megfelelően joggal állapította meg határozatában: „A szocialista társadalom minden korábnál nagyobb számban vonta be a nőket a társadalmi termelésbe.” Az azóta eltelt tíz esztendő még inkább igazolta ezt a folyamatot; napjainkban minden száz munkaképes korú nőből hetvennyolc dolgozik, a „gyengébb nem” részesedése az aktív keresők taborából 44,5 százalék.

Nőtt a szakképzettséggel rendelkező asszonyok és lányok aránya a keresők között, csökkent az azonos munkakörben foglalkoztatott férfiak és nők bérkülönbsége, a munkahelyek fokozott figyelemmel javítják a nők szociális ellátását. Ugyanakkor gondok is vannak; még mindig alacsony a szakképzettség aránya a női keresők között, a bérkülönbségek sok esetben nem indokolhatóak, a szociális ellátás földrajzi és népgazdasági területek között nagy eltéréseket mutat. Korántsem a szavakkal való játék az előbbi ellentétpárok föllállítása, ugyanazoknak a tényeknek a más előjelű elrendezése sokkal inkább kísérlet annak érzékeltetésére, hogy folyamatok tanúi vagyunk, s ami haladás, eredmény, az nem kezelhető véglegesként, befejezettként.

Napjainkban a dolgozó nők fele a munkásosztályhoz tartozik, 35 százalék a szellemi foglalkozásúak aránya, s a mezőgazdasági termelőszövetkezetekben tevékenykedik a kereső nők 12 százaléka. Amikor tehát azt mondjuk, hogy a kereső nők túlnyomó része derekasan megállja a helyét a munkában, akkor arról is beszélünk kell, milyen társadalmi, gazdasági intézkedések segítik ezt a helytállást. Sok szó esik például arról, hogy bizonyos foglalkozások — pedagógus, az igazságszolgá-

latásban, az egészségügyben — „előnévelnek”. Arról azonban már ritkábban beszélünk, hogy bár az aktív kereső nők 62,1 százaléka fizikai foglalkozású, valamennyi népgazdasági területet figyelembe véve, csupán 11 százalék közöttük a szakmunkás! A férfiaknál ez utóbbi arány 41 százalék. Az iparban dolgozó nők az átlagosnál valamivel kedvezőbben részesednek a szakmunkások taborából, 21 százalékkal, ám a mezőgazdaságban száz fizikai foglalkozású nőből mindössze nyolc mondhatja el, hogy valamilyen szakma birtokosa. Folytathatjuk a teendők felsorolását azzal, hogy még mindig nehéz fizikai munkát lát el a nők egynegyede, s az iparban a munkásnők 45 százaléka, míg a férfiaknak 30 százaléka dolgozik több műszakos munkarendben.

S bár csökkent a férfiak és a nők keresetkülönbsége az azonos munkaterületeken, ám így is elgondolkasztó, hogy míg a szocialista szektor egészében a nőknek több mint a fele háromezer forintnál kevesebbet keres, addig a férfiak esetében ez az arány 14 százalék. Ugyanakkor négyszer több férfi tartozik a legmagasabb keresetűek csoportjába mint nő...

A nehézségek ellenére a határozat óta eltelt egy évtized bizonyítja: a nőpolitika egyre inkább természetes alkotóeleme, s nem különálló tényezője társadalmi, gazdasági teendőknek. A kereső nő mind több helyen megkapja azt, ami társadalmi szerepe alapján megilleti, s ami neki járandóság, az a társadalomnak kötelezettség. Mégis, a Központi Bizottság határozatának valóra váltása hosszú folyamat, s ebben meghatározó szerepe van annak, amit a dokumentumban jó ideig érvényes aktualitással így fogalmaztak meg: „A nők gazdasági helyzetének megkönnyítése, szociális ellátásuk javítása érdekében az üzemek, termelőszövetkezetek és tanácsok vezetői bátrabban kezdeményezik a helyi lehetőségek kihasználását, és tegyenek konkrét intézkedéseket.”

M. O.

### Zárszámadó közgyűlés

## Nehéz év Bakson

Évek óta nem tud talpra állni, és az idén is rossz évet zárt a baksi Magyar-Bolgár Barátság Termelőszövetkezet. A tegnapi zárszámadáson több mint 12 millió forint veszteségről számolt be *Bujdosó Albert* elnök. A vezetőség a hibák fő forrásául a kedvezőtlen adottságokat és a szeszélyes időjárást jelölte meg. A Tisza melletti földeken év elején a lapanganó belvíz okozott károkat. Emiatt kipusztultak a vetések és később tudták előkészíteni a talajt a kapasnövényeknek. Később az aszály, a hosszan tartó szárazság okozott gondot a közösségnek. Ezenkívül még szervezési hibák is nehezítették a baksiak munkáját. Így ráfizettek a búza, a kukorica, a fűszerpaprika termesztésére. Csaknem 25 millió forintot kölöltek a növénytermesztésre, és mindössze 8 millió 619 forint lett a bevételük.

Az állattenyésztés eredményei jobbakként, mint korábban, több mint 23 millió forint az árbevételük. A baromfi- és a juhtartás hozott valamit a konyhára. Lényegesen kevesebbet, mint amellyel ellensúlyozni tudták volna a termésmézi csapás okozta kiesést.

Kedvező változások is történtek a baksi közösségben. A korábban a parlagon maradt földeket — a négyéves átlagot számolva a szántóterület 12 százalékát — föl-szántották. Kilencel kevesebb növényt vetettek, és így egyszerűbbé tették a természerkezetet — könnyebben gépesíthetővé a növénytermesztést. Javították a termőföldet, 1444 vagon istállótrágyát és hektáronként 312 mázsa hatóanyagú műtrágyát dolgoztak a talajba. Fémzáralt, csávázott magot vetettek össze, hogy biztosítsák az ideai kenyérnekvalót. Időben befejezték a mélyszántást. Állatokat vá-

sároltak, a legutóbbi számlálás szerint 672 szarvasmarhát tartottak a térszben, dupláját, mint két éve. Több mint ezer anyabirkája is van a közösségnek. Növekedett a traktorok műszaki teljesítménye, de még nem gazdaságos az üzemeltetésük. Mindezt az elavult gépparknak tulajdonítják. Több bért fizettek ki a termelőszövetkezetben, mint amennyit terveztek, és 62-en léptek ki a közösségből. Átlagos havi kereset csaknem 200 forinttal emelkedett, tavaly 3 ezer 248 forint volt.

Bérbe adta a szövetkezet a gombházat, amely eddig csak veszteséget növelte. A többi használatlan géppel együtt csaknem 14 millió forinttal kevesebb lett a gazdaság vagyona. Majdnem ugyanennyivel növekedett is a közös. Épületekre, gépekre csaknem 12 millió forintot fordítottak.

A hozzászólók egyetértettek a vezetőség beszámolójával és néhány hasznos észrevétellel kiegészítették azt. Említették a műhelykocsi beállításának szükségességét, az átgodolt tervkészítés fontosságát, az egyenlő munkáért egyenlő bér elvének érvényesülését. Szóltak még a baksiak az öntözés nehézségeiről, a szervezés hiányosságairól is.

A közgyűlés elfogadta a vezetőség, a döntő és a nőbizottság beszámolóját, majd új elnököt választott. Az idén a baksi Magyar-Bolgár Barátság Tsz-ben *Váci Józsefné dr.* látja el az elnöki teendőket.

A zárszámadáson a megyei pártbizottságot *Zsibók András* képviselte. Ott volt és felszólalt *Szilágyi Ernő*, a Csongrád megyei tanács vb mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztályának vezetője, és részt vett a közgyűlésen *Ocskó László*, a járási pártbizottság osztályvezetője is.

## Vetőmagvak — tavaszra



Nagy László felvétele

Közéleg a tavasz, a nap kicsit melegebben süt már, s a vetőmagboltokban is megnőtt a forgalom. Gazdára találnak a kisebb-nagyobb mezőgazdasági gépek, vegyszerek, s a korai vetéshez szükséges magvak. Képünk Szegeden, a Marx téren készült, ahol különösen piaci napokon nő a vetőmagboltban a forgalom

### Új műszer — kutatásokhoz

A világpiacra keresett laboratóriumi kutatóműszer — új típusú ultracentrifuga — mintapéldánya készül a Magyar Optikai Művekben.

Az ultracentrifugák fontos szerepet töltenek be a tudományos és a gazdasági életben. Alkalmazási területük a biokémiai és orvosi kutatásoktól a vegyipar és a közolajiparon keresztül egészen a talajvizsgálatokig terjed.

A Magyar Optikai Művek két évtizede foglalkozik ultracentrifugák gyártásával. A vállalatnál felismerték, hogy a különleges fontosságú berendezés — a tudomány előrehaladásával — nagy jövő előtt áll. Ugyanakkor a világcégek között rendkívül eles versengés kezdődött. Egyre-másra jelentkeznek az ultracentrifugák korszerű változataival. Érthető az igyekezetük, hiszen egy-egy ultracentrifuga ma már egymillió forintos értékhez közelít.

Az újdonság nemzetközi kooperáció eredménye. A Magyar Optikai Művek fejlesztő mérnökei amerikai szakemberekkel együttműködve alkották meg a korszerű berendezést. Az USA-beli szakemberek hozták létre a műszer nagy fordulatszámú hajtóművét, és elkezdték fejleszteni a MOM-ban az új optikai rendszert.

A prototípust követően hamarosan elkezdődik az értékes kutatóeszköz gyártása a Magyar Optikai Művekben. Az amerikai partnerrel megállapodtak abban, hogy az AP 60-as típusú ultracentrifugát egyeztetett érdekeltség alapján forgalmazzák (MTI)

### A szegedi és a szegedi járási pártbizottság munkabizottságai

A szombaton megtartott szegedi és a szegedi járási pártértekezleten — mint azt lapunk vasárnapi számában jelentettük — megválasztották a pártbizottságok mellett működő munkabizottságok vezetőit és tagjait is.

Az MSZMP Szeged városi bizottsága fegyelmi bizottságának elnöke: *dr. Dani Mihály*. Tagjai: *Bagi Dezsőné, Sipos Istvánné, Ungi Gyula, Dávid László, Havalecz Istvánné, Lengyel Péterné, Hojgesang Péter, d. Török Judit.*

A pártépítési bizottság: *dr. Székely Sándor* (elnök), *Rigó Szilveszter* (titkár). Tagjai: *Gazdagh Mária, Kovács Sándorné, Zsótér András, Szűcs Lászlóné, dr. Ocsai Sándor, Oskó Lászlóné, dr. Piros László, dr. Bernáth Gáborné, Varga Tibor, Oskó Lajosné, Kiri Szilveszterné, dr. Ozvald Imre, Martonosi Imre, dr. Kókuti Lajos, Ocsai Zsoltné, Kosa Mihály.*

Az ifjúságpolitikai bizottság: *Rigó Szilveszter* (elnök), *Illés Tóth István* (titkár). Tagjai: *Novákné Halász Anna, Fülöp Mária, Buttyán Andrásné, Gardi Imréné, Horváth Erzsébet, Ocskó Zoltán, Miskolczi Zoltánné, dr. Rákos Istvánné, Mára Péter, dr. Papp István, Volf Mihály, Borbély András, Koós László.*

Az agitációs és propaganda bizottság: *dr. Székely Sándor* (elnök), *Szántó Tivadar* (titkár). Tagjai: *dr. Fehér István, Fontos Sándor, F. Nagy István, Oláh Sándorné, Kovács János, Vanicsek Iván, dr. Vörös László, dr. Csákány Béla, Mária (titkár). Tagjai: Revirák József, dr. Szemeré- né dr. Szél Éva, Horváth Mihály, Deák Béla, Szemenyeczki Györgyné, Mihály, Deák Béla, Szemenyeczki Istvánné, Gregor János, Birkás Mária, Vántus István, dr. Kövér Béla, dr. Tráser László.*

A gazdaságpolitikai bizottság: *dr. Somogyi Ferenc* (elnök), *Ocskó László* (titkár). Tagjai: *K. Tóth István, Révész FeEnc, Dobó Szilveszter, Kóródi János, Pap István, Kalivoda Imre, Baja Erzsébet, Kasza László, Germán Lajos, Hegedűs Tibor, Simon Lajos, Bischoff József, Magyar László, Fülöp Vincéné, Bagány László.*

A gazdaságpolitikai bizottság: *Berta István* (elnök), *dr. Csonka István* (titkár). Tagjai: *dr. Kuti Árpád, dr. Kardos János, Tombác József, Szógi Ferencné, Deli Miklós, Patai Imréné, Valastyán Pál, Schwäger Gáborné, Darasz Sándorné, Mészáros János, Kovács János, Kószó József, Tóth László, Kalmár József, Greminger Dezső, Sponner Jenő, Kótogány Mihály.*

Az MSZMP szegedi járási bizottsága fegyelmi bizottságának elnöke: *Murányi György*. Tagjai: *Palócz Sándorné, Zsótér András, Szűcs Lászlóné, dr. Ocsai József, Böröcsök Szilveszter, dr. Faragó M. Vilmos.*

A pártépítési bizottság: *Szabó Lajos* (elnök), *Krausz Mihály* (titkár). Tagjai: *Szabó János, Páztiné Mészáros Éva, Fischer Lajos, Fekete Flóriánné, Arany János, Róvó Géza, Ocskó Lajos, Dobák Sándor, Kecskeméti Szilveszter.*

A gazdaságpolitikai bizottság: *dr. Somogyi Ferenc* (elnök), *Ocskó László* (titkár). Tagjai: *K. Tóth István, Révész FeEnc, Dobó Szilveszter, Kóródi János, Pap István, Kalivoda Imre, Baja Erzsébet, Kasza László, Germán Lajos, Hegedűs Tibor, Simon Lajos, Bischoff József, Magyar László, Fülöp Vincéné, Bagány László.*

Az agitációs és propaganda bizottság: *Szabó Lajos* (elnök), *Garainé Csanádi László, dr. Csákány Béla, Mária (titkár). Tagjai: Revirák József, dr. Szemeré- né dr. Szél Éva, Horváth Mihály, Deák Béla, Szemenyeczki Györgyné, Mihály, Deák Béla, Szemenyeczki Istvánné, Gregor János, Birkás Mária, Vántus István, dr. Kövér Béla, dr. Tráser László.*

### Cipők, Szombathelyről

A szombathelyi Sabária Cipőgyár 6 millió 100 ezer pár cipő gyártását tervezi az idén. A hazai cipőiparban először a szombathelyi gyárban kezdtek meg a „3 M” technológia bevezetését. A mozdulatelemzés, a munka-

tanulmányozása és a munkahelyek átalakítása révén tovább nő a termelékenység, javul a munka minősége. A „3 M” módszert a tűződei egység után a többi technológiai folyamatban is bevezetik.